

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 1

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 1. – 790 с.

ISBN 978-617-8263-39-3

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У першому томі збірника містяться наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їхньому конституційному вимірі, у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-39-3 (т. 1)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

час військового стану акумулювати, накопичувати і тривалий час утримувати в собі життєстійкі властивості і якості, навіть у несприятливих обставинах або в ситуаціях, що не сприяють особистісному росту [3].

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 40–41 (9 жовтня). – Стор. 1970. – Ст. 379.
2. Наказ МВС України від 06.02.2019 № 88 «Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0348-19#top>
3. Персистентність як центральна проблема психології особистості / М. А. Крюкова, В. А. Ташматов / Вісник Одеського національного університету. Серія: Психологія. Том 19. Випуск 1(31). 2014. – Одеса : «Астропрінт», 2014. – С. 152–158.
4. Психологічна та фізична готовність особистості до дій в екстремальних ситуаціях : практичний посібник / В. П. Остапович, В. Г. Бабенко, Л. А. Кириєнко // за ред. В. О. Криволапчука. – Київ : ДНДІ МВС України, 2016. – 84 с.

Ключові слова: професійна психологічна підготовка, поліцейська діяльність, компетентність поліцейських, психологічна готовність.

Key words: professional psychological training, police activity, competence of police officers, psychological readiness.

ТРЕТЬЯКОВА ТЕТЯНА МИКОЛАЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри психології, кандидат політичних наук, доцент*

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ ОСМИСЛЕННЯ ЯВИЩА ЕМОЦІЙ

Проблема наукового дослідження сфери емоцій не тільки на сьогоднішній день, але і в минулі часи є досить затребуваною, оскільки знання про складну природу людини, її емоційних глибинних переживань дає багато відповідей щодо розуміння соціальної взаємодії суспільних відносин. А це питання є фундаментальним, оскільки воно забезпечує якість функціонування та розвитку соціальної системи.

Складність людської природи, визначається не тільки фізіологічною та психологічною детермінантою, але і соціальною та духовною. Душа та людська психіка надзвичайно складні системи, які неможливо пояснити не лише з огляду однієї теорії, але і з огляду цілих груп теорій. Тому задля глибинного розуміння явища емоцій та емоційних процесів використовуються і біологічні, фізіологічні, психологічні та соціокультурні наукові теорії.

Єдиного визначення поняття «емоції» не існує, є різні варіанти його інтерпретації. Зазначимо декілька з них для розуміння його сутності та подальшого аналізу.

Емоції – це безпосередні переживання людини, які виникають внаслідок впливу зовнішніх чи внутрішніх подразників щодо задоволення чи незадоволення тих чи інших потреб [3, с. 102].

Емоції (франц. *émotion*, від лат. *emoveo* – хвилюю, збуджую) – психічні процеси та стани, котрі відображають у формі безпосереднього переживання (задоволеність, радість, сум, гнів, страх тощо) значущість для життєдіяльності індивіда явищ та ситуацій, що впливають на нього. Е. супроводжують практично всі прояви активності суб'єкта та є одним із гол. механізмів внутр. регуляції його псих. діяльності й поведінки, спрямованих на задоволення потреб [2].

Вчений І. Уейнбаум в своїй «Судинній теорії» та її модифікації визначав тісну взаємодію між м'язами обличчя й мозковим кровообігом, тому мав припущення, що м'язи обличчя регулюють кровообіг, впливаючи протилежним чином на вени та артерії, вони підсилюють приплив або відтік крові до мозку. І як наслідок останнє супроводжується зміною суб'єктивних переживань [1].

З. Фройд та його послідовники досліджували лише негативні емоції, які виникають в результаті конфліктних потягів. Розуміння механізмів виникнення емоцій вчений розумів як несвідомі ваблення та прояви.

Вчений В.Вундт в своїй «Асоціативній теорії», з одного боку, дотримувався поглядів, що певною мірою уявлення впливають на почуття, а з іншого – вважав, що емоції – це насамперед внутрішні зміни, яким притаманний безпосередній вплив почуттів на перебіг уявлень. Тілесні реакції він розглядає лише як наслідок почуттів. Вищі, тому складніші почуття (емоції) розвинулися пізніше. Однак, коли у свідомості людини виникає якась емоція, вона постійно асоціюється з близьким за змістом почуттям або відчуттям. Саме це і зумовлює мімічні рухи, які відповідають емоційному тону відчуттів [1].

В дослідницькій практиці вченого С. Кларк визначається, що люди в процесі соціального конструювання реальності постійно переживають (відчувають) емоції та конструюють свої ідентичності в уяві та почуттях [4]. Не дивлячись на те, що емоції належать індивіду, тобто є індивідуальними явищами, вони завжди спрямовані на об'єкти зовнішнього світу. Вчені П. Коле та П. Тен відзначають, що емоції є важливим індикатором соціальних відносин. Причому у колективістичних культурах соціальна роль і статус суттєво впливають на контроль емоцій – які емоції слід висловлювати, а які пригнічувати. В індивідуалістичних культурах, навпаки, емоції важливі як індикатори соціального статусу, та й як інструмент соціальних відносин, і індикатор справжнього внутрішнього «Я». Так, американська модель виховання передбачає, що підбадьорення і підтримка виступають важливими чинниками у розвитку самооцінки та емоційної компетентності дитини [5].

Дж. Тернер і Дж. Стетс доводять необхідність побудови загальної теорії емоцій на міждисциплінарному підході, наступним прикладом.

Досліджуючи, як емоції працюють у культурних процесах та соціальних структурах, соціологи можуть зробити свій внесок у еволюційну біологію, психологію і неврологію, привертаючи увагу до того, як культура та соціальні структури впливають на перебудову зв'язків кори та підкіркових систем у мозку, що є відповідальними за більшість емоцій, які виробляють і використовують із конструювання соціальних відносин [6].

Отже, проблематика психічного явища емоцій формує міждисциплінарне наукове поле, де мононауковий підхід буде неспроможним його ефективно дослідити. Тобто емоції є не тільки адаптивною психофізіологічною реакцією організму, але і соціокультурним конструктом, який привертає увагу багатьох наук, таких як: антропологія, психолінгвістика, нейрофізіологія, психологія, соціологія та культурологія.

Список використаних джерел:

1. Варій М. Й. Загальна психологія. Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 968 с. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-book-113.html> (дата звернення 05.05.23).
2. Енциклопедія сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-17852> (дата звернення 05.05.23.).
3. Цільмак О. М. Психологія: схеми, таблиці, коментарі : навч.-наочний посібн. / О. М. Пасько, О. М. Цільмак ; за заг. ред. О. М. Цільмак. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович. 270 с.
4. Clark S. Theory and practice: psychoanalytic sociology as psycho-social studies // London : Sage Publication. 2006. Vol. 40 (6). Pp. 1153–1169.
5. Cole P. M., Tan P. Z. Emotional socialization from a cultural perspective // Grusec J. E., Hastings P. D. (eds). Handbook of socialization: theory and research. N.Y. : Guilford press, 2007. P. 516–542.
6. Turner J. H., Stets J. E. The Sociology of emotions. Cambridge, 2005.

Ключові слова: емоції, теорії емоцій, механізми виникнення емоцій, тілесні реакції.

Key words: emotions, theories of emotions, mechanisms of the emergence of emotions, bodily reactions.

Третякова Тетяна Миколаївна

Соціально-психологічне осмислення явища емоцій 267

СЕКЦІЯ 7

КОНСТИТУЦІЙНИЙ ВИМІР НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Терлецький Дмитро Сергійович

Справа Скрипки як уособлення ефективності конституційної
скарги в національному правопорядку. 270

Афанасєва Мар'яна Володимирівна

Мотивована оцінка судом аргументів учасників справи:
конвенційний та національний стандарт 274

Mishyna Natalia

Axiology of the implementation of European court of human rights'
judgements in Ukraine (subsidiarity). 276

**Веденєєв Дмитро Валерійович,
Семенюк Олександр Георгійович**

Організаційно-правові засади розбудови органів стратегічних
комунікацій у військових формуваннях України 279

Кулі-Іванченко Ксенія Костянтинівна

Україна як соціальна держава в умовах воєнного стану. 283

Бальцій Юрій Юрійович

Щодо обмеження прав людини в умовах надзвичайного стану. 285

Панасюк Віта Миколаївна

Особливості конституційного закріплення підстав,
меж та порядку обмеження конституційних прав
та їх співвідношення з дискримінацією. 288

Волкова Дарія Євгенівна

Роль релігійних організацій у реалізації права
на охорону здоров'я 290

Батан Юрій Дмитрович

Запобіжне призначення парламентського права
у контексті людиноцентризму. 292

Ігнатова Анастасія Сергіївна

Генезис поняття «національна меншина». 295

Козирь Дмитро Валерійович

Локальна демократія як загальноєвропейська цінність. 297

Павзюк Анатолій Анатолійович

Окремі проблеми використання е-технологій
при здійсненні народного волевиявлення 300